

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: **K.**, nar. X., štátny príslušník Alžírkej demokratickej a ľudovej republiky (ďalej len Alžírsko), naposledy v zahraničí: bytom obec I., **alias N.**, nar. X., štátny príslušník Palestínskeho samosprávneho územia (ďalej len Palestína), t. č. Pobytový tábor Ministerstva vnútra Slovenskej republiky R., zastúpený JUDr. K., právnu poradkyňou Spoločnosti ľudí dobrej vôle, so sídlom Mäsiarska 13, Košice, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, so sídlom Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-415-22/PO-Ž-2010 zo dňa 22.10.2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/79/2010-28 zo dňa 9. marca 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/79/2010-28 zo dňa 9. marca 2011 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-415-22/PO-Ž-2010 zo dňa 22.10.2010 v napadnutej časti, ktorou navrhovateľovi nebola poskytnutá doplnková ochrana podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle). O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

K čiastočne naznačenej námietke, týkajúcej sa nedostatočne zisteného stavu veci krajský súd uviedol, že táto je nedôvodná. Podľa názoru krajského súdu, odporca podrobne vypočul navrhovateľa k dôvodom jeho žiadosti o azyl, ako aj k otázkam jeho obáv z návratu, včítane jeho prípadného ohrozenia tak zo strany štátu, ako aj zo strany neštátnych subjektov. Odporca zistil, že navrhovateľ nebol nikdy trestne stíhaný a že nebol objektom zlého zaobchádzania. Zistil tiež, že navrhovateľ ho zavádzal, ak v predchádzajúcom konaní vystupoval pod inou identitou a tiež v dôvodoch žiadosti o azyl. K námietke navrhovateľa, že odporca sa nevysporiadal so správami UNHCR, týkajúcimi sa Alžírska krajský súd poznamenal, že odporca vyhľadal a do spisu založil dostatočný počet správ o Alžírsku z obsahu ktorých dôvodne dospel k záveru, vyjadrenom v napadnutom výroku rozhodnutia. Skutočnosť, že súčasťou týchto správ nie sú správy UNHCR odporcovi nie je dôvodné vyčítať, nakoľko vyhľadané a do spisu založené správy z rôznych zdrojov možno považovať za dostatočné. Úlohou odporcu nie je vyhľadať všetky existujúce správy, čo ani nie je prakticky možné.

Ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd námietku nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany. Predpoklady poskytnutia doplnkovej ochrany sú vyjadrené v ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle. Navrhovateľ sám uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany či hnutia, že nebol nikdy trestne stíhaný, teda mu nehrozí výkon trestu smrti, pretože tento mu nikdy uložený nebol. Zo správ o Alžírsku vyplýva, že v tejto krajine niet medzinárodného či vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Navrhovateľ tiež uviedol, že osobne nebol objektom žiadneho zlého zaobchádzania, teda ani zaobchádzania, ktoré by bolo možné charakterizovať ako mučenie, neľudské či ponižujúce. Pokiaľ ide o riziká jeho návratu do Alžírska ako neúspešného žiadateľa o azyl, krajský súd poukázal na obsah založených správ, podľa ktorých sa osoby vracajúce sa Alžírska ako neúspešní žiadatelia o azyl nestretávajú so zlým zaobchádzaním. Bezprostredne po príchode môžu byť vypočúvané, následne sú však prepustené a majú absolútnu voľnosť pohybu. Krajský súd ďalej osobitne poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ, ako to

uviedol, nebol členom žiadneho hnutia, teda ani členom žiadnej teroristickej organizácie, pričom mu takéto členstvo nikdy ani nebolo prisudzované a nebol na neho vydaný zatykač.

Krajský súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu v napadnutej časti, ktorou odporca navrhovateľovi neposkytol doplnkovú ochranu je správne a zákonné.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom svojej zástupkyne odvolanie, pretože s obsahom napadnutého rozsudku nesúhlasí, nakoľko sa domnieva, že odporca posúdil jeho prípad nesprávne po právnej stránke, nakoľko spĺňa podmienky na udelenie doplnkovej ochrany a v prípade návratu by bol vystavený hrozbe vážneho bezprávia ako ho definuje zákon o azyle.

Navrhovateľ svoju žiadosť o udelenie azylu zdôvodnil hlavne veľmi zlou bezpečnostnou situáciou v krajine pôvodu. Problémy mal hlavne s tým, že jeho otca uniesli neznámi ľudia a nemajú o ňom žiadne informácie. Domnieva sa, že ide o ľudí z teroristickej organizácie. Tí istí ľudia sa pýtali aj naňho. Nútený návrat neúspešných žiadateľom o udelenie azylu je podľa správ nebezpečný. V prípade návratu navrhovateľa je vážny predpoklad, že by bol vystavený mučeniu, či inému neľudskému zaobchádzaniu. Podľa názoru navrhovateľa sa krajský súd s týmito námietkami nevysporiadal a uviedol len, že takéto praktiky sú uplatňované jedine v prípade, že ide o osoby, ktoré majú spojitosť s teroristickými skupinami. Podľa názoru navrhovateľa, ale táto správa nie je ničím podložená, nakoľko správa UNHCR, ktorá je súčasťou spisu hovorí o zatýkaní, vypočúvaní a mučení neúspešných žiadateľov o azyl vo všeobecnosti za účelom zistenia ich prípadnej spojitosti s teroristami. Preto podľa jeho názoru neobstojí ani ten argument, že navrhovateľ nebol nikdy podozrievaný zo spolupráce s teroristami. Odporca bagatelizoval bezpečnostnú situáciu v Alžírsku a zároveň sa nevysporiadal so skutočnosťami, ktoré sú obsiahnuté v správach UNHCR o zaobchádzaní s navrátenými neúspešnými žiadateľmi o udelenie azylu, ktorí sú vystavení vážnej hrozbe mučenia, či neľudského zaobchádzania. Podmienkou na poskytnutie doplnkovej ochrany je hrozba vážneho bezprávia, nemusí teda dôjsť k samotnému aktu, ktorý by zakladal vážne bezprávie.

Na základe týchto skutočností navrhovateľ žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu sa potvrdzuje vo výroku o neudelení azylu a zrušuje vo výroku o neudelení doplnkovej ochrany.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že je toho názoru, že navrhovateľ v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, ani právna zástupkyňa v opravnom prostriedku, neuviedli a nepreukázali také skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali vydať rozhodnutie o udelení azylu alebo o poskytnutí doplnkovej ochrany, a má za to, že správny orgán objektívne a individuálne posúdil všetky relevantné okolnosti týkajúce sa predmetnej veci. Navrhovateľ uvádzal iné skutočnosti ako tie, ktoré sú uvedené v § 8, 10, 13a alebo 13b zákona o azyle, a preto považoval napadnuté rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom o azyle a navrhoval rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z) dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12. júla 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu v časti, ktorou navrhovateľovi nebola poskytnutá doplnková ochrana, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu („Správa o ľudských právach 2009“ vydaná Úradom pre demokraciu, ľudského práva a prácu 11.3.2010, materiál „Alžírsko – informácie o krajine pôvodu“ z 8.9.2010 vedený pod č. p.: MU-ODZS-49-8/2010, materiál Alžírsko – informácie o krajine pôvodu“ z 14.7.2010 vedený pod č. p.: MU-ODZS-49-4/2010 a materiál Alžírsko – informácie o krajine pôvodu“ z 5.2.2010 vedený pod č. p.: MV-MÚ-49/ODZS-2010) z ktorých vyhodnotil a stručne popísal

súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a o poskytnutie doplnkovej ochrany.

Ako vyplynulo dotazníka žiadateľa o udelenie azylu, navrhovateľ sa narodil v meste Tabouda v Alžírsku, je štátnym príslušníkom Alžírsku, národnosti arabskej - berber, slobodný a bezdetný. Ako dôvod svojej žiadosti uviedol, že sa cíti ohrozený zo strany teroristických skupín v Alžírsku. Jeho otca uniesli neznámi ľudia. Mohli to byť aj ľudia z nejakého kmeňa, nevie o ľuďoch z akej skupiny išlo, lebo od únosu o ňom nemajú žiadne správy. On osobne sa s nimi nestretol, ale boli u nich doma a pýtali sa na najstaršieho syna, ktorým je on. Keď prišli druhýkrát vtrhli do domu, znásilnili jeho sestru a ukradli peniaze a pušku. Obáva sa, že ho zabijú. Nevedel uviesť prečo uniesli otca, znásilnili sestru a okradli ich. Všetko nahlásili aj na políciu, ale tí nikdy neprišli. Mama a súrodenci ostali v Alžírsku a nemajú žiadne problémy. Navrhovateľ nemal žiadne problémy ani s políciou, armádou alebo oficiálnymi štátnymi orgánmi. Nikdy proti nemu nebolo vedené trestné konanie a nebol členom politickej strany, hnutia alebo inej organizácie.

Na otázku prečo pri prvom azylovom konaní uviedol inú totožnosť aj dôvody žiadosti uviedol, že mal vedomosti o inom človeku z Alžírsku, ktorí žiadal na Slovensku o azyl a vrátili ho späť do Alžírsku a nechcel dopadnúť ako on.

Prvýkrát požiadal navrhovateľ o udelenie azylu na území Slovenskej republiky pod menom N. z dôvodu, že v pásme Gazy sú neustále ozbrojené nepokoje, má strach o svoj život a chce zostať žiť v Slovenskej republike. V doplňujúcom pohovore neskôr uviedol, že ľudia z organizácii Hamas a Fatah sa mu viackrát vyhrážali zabitím po tom, čo odmietol ich výzvy, aby sa k nim pridal. Údajne bol nimi aj fyzicky napadnutý a musel vyhľadať ošetrovanie v nemocnici. Odporca rozhodnutím ČAS: MU-257/19/PO-Ž-2010 zo dňa 13.7.2010 v súlade s § 12 ods. 2 písm. c/, písm. d/ zákona o azyle jeho žiadosť zamietol ako zjavne neopodstatnenú.

Druhýkrát požiadal navrhovateľ o udelenie azylu na území Slovenskej republiky 27.7.2010. Odporca pod ČAS: MU-415-22/PO-Ž-2007 dňa 22.10.2010 vydal rozhodnutie, na základe ktorého menovanému nebol udelený azyl na území Slovenskej republiky a zároveň mu nebola poskytnutá doplnková ochrana.

Odporca svoje rozhodnutie o neposkytnutí doplnkovej ochrany zdôvodnil tým, že ako vyplýva z výpovede menovaného, nikdy nebolo proti nemu vedené trestné konanie, nebol väznený, zatknutý a nemal žiadne problémy s alžírskymi štátnymi orgánmi, nebol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Bezpečnostná situácia v Alžírsku je síce čiastočne zhoršená, ale nejde o taký stav, že by ho štátne orgány nezvládali. Ozbrojené zložky bojujú proti rôznym teroristickým skupinám pôsobiacim v Alžírsku a štát pomáha aj obetiam a príbuzným obetí teroristických činov. Teroristov sa snaží odradiť aj veľmi vysokými trestami za terorizmus. Únoscovia otca navrhovateľa teda musia počítať s tvrdým postihom. Je možné, že únos otca nebol vyšetrený, ale nemožno od alžírskych úradov očakávať 100%-nú objasnenosť trestných činov, keďže takúto nemajú ani omnoho vyspelejšie krajiny. Ani zvýšená hrozba teroristických útokov v Alžírsku nie je sama o sebe dôvodom na poskytnutie doplnkovej ochrany. Doplnková ochrana je inštitút, ktorý je možné udeliť v prípade splnenia zákonom špecifikovaných podmienok. Viazze sa na existenciu reálnej hrozby vážneho bezprávia. Vážnym bezpráviom sa rozumie: 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon /Menovaný nebol a nie je trestne stíhaný a tým pádom mu nehrozí uloženie trestu smrti./, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest /Menovanému nehrozí mučenie ani neľudské zaobchádzanie ani trest. Pokiaľ sa jedná o štátne prenasledovanie, tak menovaný nie je obvinený zo žiadneho trestného činu, za ktorý by mu trest hrozil a pokiaľ ide o neštátne prenasledovanie, tak štát netoleruje únosy obyvateľov a v prípade preukázania únosu a mučenia hrozí pôvodcovi takéhoto prenasledovania trest smrti. Alžírsko teda zaujíma tvrdý postoj voči podobným aktivitám. Zároveň menovaný nepreukázal ani koho sa obáva a prečo./, 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho konfliktu /V Alžírsku neprebíha ani vnútroštátny ani medzinárodný ozbrojený konflikt./. Iba v prípade naplnenia jednej z týchto podmienok by mala byť udelená doplnková ochrana. Dôvody menovaného odporca individuálne posúdil a nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia.

K problematike návratu neúspešných žiadateľov do Alžírska odporca uviedol, že každý občan, ktorý užíva svoje občianske a politické práva, má právo si slobodne vybrať miesto svojho pobytu a slobodne sa pohybovať po národnom teritóriu. Právo vstupu a výstupu z národného územia je mu zaručené. Existuje obava o bezpečnosť iba tých žiadateľov, ktorí spolupracovali s teroristickými organizáciami alebo boli označení za teroristov. Tí môžu byť vystavení

nepriateľskému zaobchádzaniu. Menovaný však do tejto kategórie osôb nepatrí. Ľudia, na ktorých nebol vydaný zatykač, sú na hraniciach držaní len na dobu potrebnú pre rýchle overenie. Za neopodstatnené preto považuje odporca aj obavy, ktoré uviedla vo svojom vyjadrení zo 17.9.2010 jeho právna zástupkyňa a kde sa obáva, že by mohol čeliť problémom z dôvodu, že žiadal o azyl v zahraničí a vrátil sa späť do vlasti. Zároveň sú neopodstatnené aj obavy právnej zástupkyne z dôvodu, že menovaný nenastúpil na vojenskú službu. Menovaný takéto obavy nespomenul a nespomenul ani, že by mu bol niekedy zaslaný povolávací rozkaz.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu či poskytnutie doplnkovej ochrany žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu, (ktorý nachádza oporu

vo vykonanom vo vykonanom dokazovaní ohľadne posúdenia situácie v oblasti, z ktorej navrhovateľ pochádza), uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné považovať za správny záver správneho orgánu i krajského súdu, že neboli dané predpoklady pre udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, pretože dôvody navrhovateľa nebolo možné považovať za také, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybnit' vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu v časti, ktorou navrhovateľovi nebola poskytnutá doplnková ochrana potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 12. júla 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová